

Smitsomme Sygdomme Mink

Foto: DTU Veterinærinstituttet

www.vet-team.dk

Anmeldepligtige

Overvågning af den generelle sundhedstilstand
blandt husdyr – lov 432 af 9. juni 2004

Liste 1 – alvorlige smitsomme sygdomme

Liste 2 – mindre alvorlige smitsomme
sygdomme

Liste 1

Transmissible mink encephalopati (TME)

Smitsomme sygdomme

Liste 2

- ▶ Plasmacytose
- ▶ Hvalpesyge

Udenfor liste

- ▶ Virus enteritis
- ▶ Smitsom lungebetændelse
- ▶ 3 dages syge, diarre.
- ▶ Rystesyge – Astrovirus

Sygdomme:

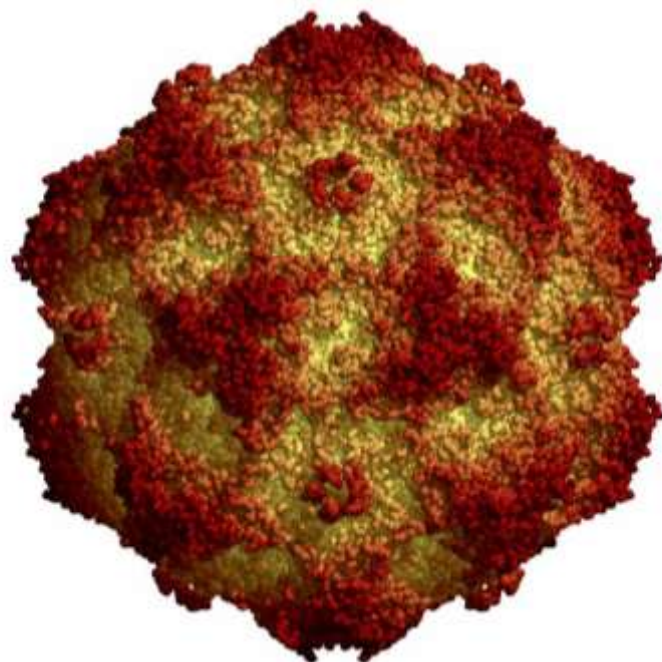
- ▶ Plasmacytose
- ▶ Hvalpesyge
- ▶ Smitsom lungebetændelse
- ▶ Rystemink/ astrovirus
- ▶ Pododermatitis ?
- ▶ Salmonella
- ▶ Ringorm

Plasmacytose

▶ Årsag

- Parvovirus er et meget modstandsdygtigt virus både i og uden for dyret. Det kan overleve i jorden i flere år.
- kan føres med vinden over mindre afstande.

Plasmacytose

▶ Smittedynamik

◦ Ældre mink

- Lang inkubationsperiode (fra smitte til sygdom kan gå flere måneder)
- Kan være symptomfri smittebærer (subklinisk inficerede)

◦ Hvalpe

- Kan død hurtigt efter smitte
- Lungeplasmacytose

Plasmacytose

▶ Symptomer

- nedsat frugtbarhed
- forøget hvalpedødelighed
- Øget dødelighed pga. svigt af indre organer (ofte nyrerne)
- Dårligere pelskvalitet /'stikkelhår'
 - dvs. enkelte hvide hår i pelsen på mink af mørk type).
- Lungebetændelser (lungeplasmacytose)
 - optræder hos hvalpe født af tæver uden antistoffer mod plasmacytosevirus
 - Kan optræde hos voksne mink

Bekæmpelse

- ▶ Behandling og vaccination ikke muligt pt.
- ▶ Bekæmpelsen drejer om 2 akser:
 - Smittebeskyttelse
 - Saneringsprogram baseret på blodundersøgelser

www.vet-team.dk

Plasmacytose

▶ Bekæmpelse

- Alle smittede dyr udvikler antistoffer mod sygdommen
 - kan påvises i blodet 2 – 3 uger efter dyret er blevet smittet.
 - Dette danner grundlag for bekæmpelsen af sygdommen.
- Et vigtigt led i denne bekæmpelse er at undersøge blodprøver fra mink for antistoffer overfor plasmacytose.

Plasmacytose

- ▶ Blodprøver i plasmacytosefri farme (bkg. om plasmacytose)

	Prøvningsperiode	Omfang	
		Dyregruppe	Andel
Minkfarme beliggende uden for en kontrolzone/ bekæmpelseszone	1/5–30/6	Avlsdyr ⁽¹⁾	10 %
	15/11–15/1	Avlsdyr ⁽²⁾	15 %
Minkfarme beliggende i en kontrol- og/eller bekæmpelseszone	1/5–30/6	Avlsdyr ⁽¹⁾	10 %
	1/8–15/10	Avlsdyr	Alle
	15/10–15/12	Ungdyr	Alle ⁽³⁾
	Februar	Avlsdyr	Alle

(1) "Goldtævetesten"

(2) "hantesten"

(3) "ungdyrtest"

Plasmacytose

Blodprøver i ikke-plasmacytosefrie farme

Prøveperiode	Pelsdyrhold	Omfang	
		Dyrgruppe	Andel
1/5–30/6	Smittede	Avlsdyr	Alle
	Øvrige	Avlsdyr ⁽¹⁾	10 %
1/8–15/10	Alle	Avlsdyr	Alle
15/10–15/12	Alle	Ungdyr	Alle ⁽²⁾
Februar	alle	Avlsdyr	Alle

(1) "goldtævetesten"

(2) "ungdyrtesten"

Hvalpesyge

Hvalpesyge

- ▶ Paramyxovirus
- ▶ Hundesyge
- ▶ Udskilles med udåndingsluft, spyt og gødning.
- ▶ Kan være vindbåren flere hundrede m.
- ▶ Ræv , Hund
- ▶ Sunde smittebærere
- ▶ Inkubationstid fra mindre end 1 uge til flere uger.
- ▶ Influenzasygdom:
- ▶ Feber og nedsat appetit
- ▶ Flåd fra øjne og næsehule – skorper
- ▶ Væske hud og poter
- ▶ Angribes hjernen ses kramper
- ▶ Diarre og lungebetændelse.
- ▶ Udbrud i uvac. Farme
- ▶ Giver høj dødelighed
- ▶ Optil 70 % hvalpe

Hvalpesyge / Bekæmpelse

- ▶ Sygdommen anmeldepligtig
- ▶ Forebyggelse : Vaccination.
- ▶ Hvalpe efter uvaccinerede tæver kan vaccineres ved 8-10 ugers alder.
- ▶ Hvalpe efter vintervaccinerede avlsdyr kan vaccineres ved 9 - 11 ugers alder.

Hvalpesyge

- ▶ **Behandling**
 - Kan ikke behandle
 - Følgeinfektioner behandles med antibiotika
- ▶ **Forebyggelse**
 - Vaccination
 - Smittebeskyttelse

Situationen pt.

RegSygdomme

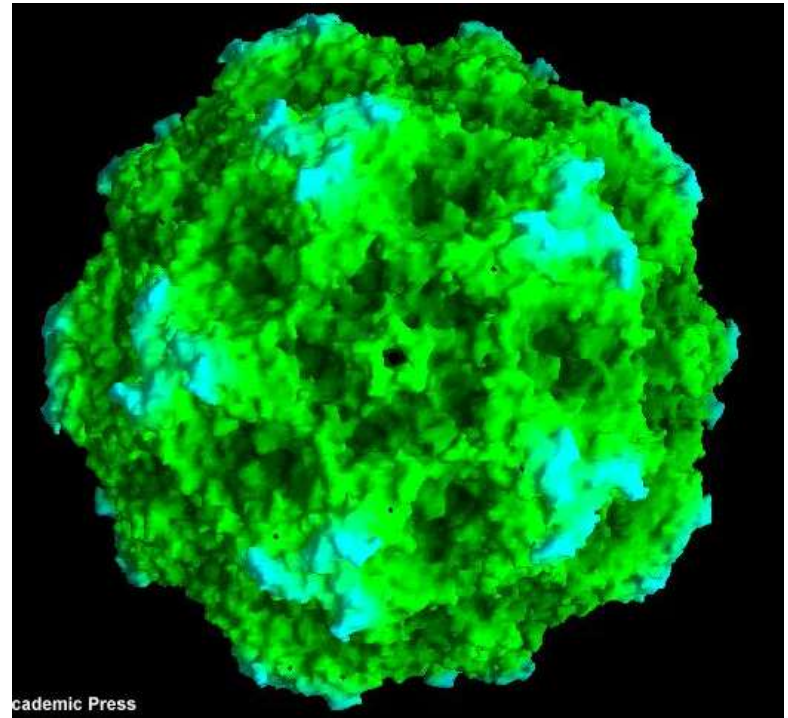
02-09-13

Farmnr	Dato	Sygdom	Navn	Navn1	Adresse	PostnrOgBy	FC
1436	02-09-13	Hvalpesyge	Kristen Svendsen	Trandumvej 1 B	Trevad	7800 Skive	312
1104	30-08-13	Hvalpesyge	Pej Mink	w/ Thomas Jensen	Liervej 9, Elling	9900 Frederiksh	214
5960	16-08-13	Smitsom Lungebetændelse	T/P Mink VS	w/ Torben Madsen & P	Kærbækvej 7	7200 Grindsted	406
2825	13-08-13	Hvalpesyge	John Thyge Thygesen	Ny Egensevej 194 A		9280 Storvorde	213
1807	23-07-13	Hvalpesyge	Vagn Stengård Jensen	Nørbæk 16		6950 Ringkøbin	303
2275	17-07-13	Smitsom Lungebetændelse	Hans Esbjerg Pedersen	Hjerting Landevej 135	Toftnæs	6800 Varde	406
2891	01-07-13	Smitsom Lungebetændelse	Birkekær Mink ApS	w/ Lars Meldgaard	Bandsbølvej 31	6893 Hemmet	406

Virus enteritis

- ▶ Årsag
 - Et parvovirus
 - Kan formentlig holde sig smittefarligt i jorden i meget lang tid, måske år.
 - Virus er beslægtet med det virus, der giver kattesyge hos katte.
 - Alle aldersgrupper af mink kan angribes, men det er mest alvorligt for de helt små hvalpe.

Virus enteritis

Virus enteritis / Diagnose

- ▶ Sygdom og dødsfald sker i den samme hal
- ▶ Dyr der går i nærheden af hinanden.
- ▶ 5 gødningsprøver sendes til serumlab. for virusundersøgelse.
- ▶ Vaccination kan i løbet af 5 - 10 dage stoppe udbruddet og begrænse dødelighed til 5 % af hvalpebestand.

Smitsom Lungebetændelse

- ▶ Pseudomonas Aeruginosa bakterie
- ▶ Vand/jordbakterie
- ▶ Måger kan sprede.
- ▶ Kort inkubation 12 t !
- ▶ Mange dør uden symptomer

Smitsom Lungebetændelse

- ▶ Skummende blodigt sekret fra næseborene
- ▶ Mink der går ved siden af hinanden
- ▶ Fugtig luft om efteråret.
- ▶ Kan muligvis være luftbåren.

Smitsom lungebetændelse

- ▶ Symptomer
 - Størst risiko i oktober til november
 - Døde mink med blodigt skum ud af mund og snude
 - Kan ikke skelnes fra influenza og e.coli lungebetændelse

Smitsom lungebetændelse

www.vet-team.dk

Smitsom Lungebetændelse

- ▶ Dødeligheden kan variere betydeligt.
- ▶ Helt op til 80 % af hvalpene kan dø under et udbrud.
- ▶ Behandling :
Antibiotika/Sulfa
tmp
- ▶ Forebyggelse :
Vaccination

Rystemink

- ▶ Normalt kun enkelte kuld
- ▶ Arvelig ?
- ▶ Astrovirus er påvist
- ▶ Kan have problemer med foderoptagelse

Ringorm

- ▶ Svampeinfektion
- ▶ Efterår
- ▶ Redekasser med dårlig hygiejne
- ▶ Blå mink
- ▶ Pastel
- ▶ Kan behandles ved overbrusning med svampemiddel

